

DAG VAN DE BEROEPSKOLOM

Vrijdag 10 oktober 2014

9.45 – 15.45 uur

Gebouw: Stichting Praktijkleren, Amersfoort-Schothorst

MHBO16/20 = BUNDELEN VAN SLAGKRACHT

Herziening mbo: nieuwe ronde, echt nieuwe kansen...

Samenwerking: op basis van ervaringen in het verleden...

Zorgen: voor een beter rendement mbo-hbo...

Opzetten: van een landelijk project rond mbo-hbo voor de periode 2016-2020...

Inleiding

In de vorige nieuwsbrief over de Dag van de Beroepskolom is een eerste aanzet gegeven voor deze traditionele studiedag in de eerste helft van oktober, dit keer op vrijdag de 10^e. Aangrijpingspunt was het onderzoek dat onlangs is verricht naar mogelijke redenen voor de terugloop van het hbo-rendement. Op basis daarvan is te bezien welke daarvan zich lenen voor een 'revitalisering' binnen een regionale aanpak, met een (lichte) vorm van coördinatie op landelijk niveau om effectief ervaringen uit te wisselen. Anders gezegd, je kunt leren van het verleden als er moet worden gewerkt aan vernieuwingen.

Brief Bussemaker over mbo

Nu hebben we begin juni kennis kunnen nemen van de brief die minister Bussemaker onder de pakkende titel: *Ruim baan voor vakmanschap: een toekomstgericht mbo*, aan de Tweede Kamer heeft gestuurd (zie: www.leidoacademy.nl/bijeenkomsten - de middelste kolom). Hetgeen daarin wordt geschetst mag zeker worden gezien als een interessante poging om alle gedachten rond de vernieuwing (herziening, aanpassing) van het mbo overzichtelijk op een rijtje te zetten, zodanig dat die meer is dan het maken van plannen nl. het inspireren van degenen die dit allemaal binnen en in de omgeving van het mbo moeten gaan realiseren. Het gaat om het zetten van een soort 'streep' onder wat de afgelopen jaren allemaal aan discussies is gevoerd, om te komen tot een positieve benadering van de beoogde aanpak teneinde het mbo de waarde en de status te geven die het simpelweg verdient.

De opdracht aan het mbo is om z'n doelgroepen en dan vooral leerlingen, ouders, leraren, decanen en vaak toch ook nog werkgevers, ervan te overtuigen dat de weg via het mbo naar de arbeidsmarkt – direct of via een vervolgstudie in het hbo – aan veel (toekomstige) vakmensen een uitstekende mogelijkheid biedt om zich te ontplooiën en een basis voor een 'levenlang leren' te leggen. Dat laatste is geen spookbeeld, maar een realiteit. Met alle dynamiek in de economie en binnen de maatschappij is het geen kwestie meer van 'teren op een gevolgd opleiding', maar van een voortdurend alert zijn op kansen die er zijn om zich als persoon te kunnen laten gelden, en daarbij 'scholing' als een onmisbare component te zien en te gebruiken.

Brief en onderzoek: basis voor studiedag

De brief van 2 juni willen we graag als basisdocument voor de DvdB14 gaan gebruiken, in combinatie met het gememoreerde rendementsonderzoek. Niet dat we alles gaan behandelen, daar zijn andere plekken en momenten voor. Het draait er op 10 oktober nadrukkelijk om te bezien, op een open wijze, welke zaken zich lenen voor het inzetten ervan binnen de samenwerking mbo-

hbo met het oog op een soepele en doorlopende leerweg. Anders gezegd, wat kan met respect voor het feit dat het mbo deze vernieuwingsslag gaat maken, door het hbo worden ondersteund? Dat kan altijd al met hetgeen toch al gebeurd binnen hogescholen, maar wellicht kunnen voorgenomen aanpassingen in het hbo zodanig worden geprogrammeerd dat daarbij rekening wordt gehouden met wat het mbo aan het doen is – een win-win-situatie creëren derhalve.

Aanpak bundelen voor 16-20

Niet iedereen zit te wachten op weer een project of een landelijk management, maar om de invoering van de nieuwe mbo-structuur per 2016 en in de eerste vier opstartjaren daarna toch een beetje (veel of wat meer?) te ondersteunen, is het voorstel om te bezien of er een 'netwerk' kan worden opgezet op basis van de uitkomsten van de DvdB14. Dat netwerk – met bijvoorbeeld de mooie naam: MHBO16/20 – kan via het regelmatig houden van bijeenkomsten, studiedagen, workshops enzovoort aan alle betrokkenen de mogelijkheid bieden ervaringen uit te wisselen en al doende te bezien waar men elkaar kan ondersteunen. Vaak wordt er gewacht tot iets daadwerkelijk wordt ingevoerd – en dan ben je gewoonlijk te laat – en/of wordt verzuimd elkaar na de start nog een paar jaren 'vast te houden'.

Dus kort door de bocht geformuleerd is het doel van deze DvdB het op een interactieve wijze bezien welke kansen de nieuwe mbo-aanpak biedt om een aantal zaken onder de loep te nemen die zich lenen voor een 'vernieuwde aanpak' rond de doorstroom mbo-hbo.

Vanaf 2016 gaat de herziene kwalificatiestructuur van start. Dit biedt de kans om al lerend van het verleden over cruciale punten die de doorstroom en aansluiting kunnen optimaliseren, gezamenlijke afspraken te maken. In zo'n doorlopende leerlijn mbo-hbo kunnen vervolgens allerlei bepalende elementen ervan worden geborgd, op basis van een gemeenschappelijke aanpak, vormgeving en invulling.

Kortom, idealiter is vanaf 2016 de aansluiting mbo-hbo gewoon een 'nauwsluitende overgang' binnen het Nederlandse onderwijssysteem...

Onderwerpen

Een aantal van de volgende onderwerpen – hier nog even in willekeurige volgorde op een rijtje gezet en gegroepeerd – zal in blokken tijdens de DvdB de revue passeren:

- Invoering van nieuwe kwalificaties, een nieuwe opzet van het mbo en een duidelijke focus op de nieuwe rol van het mbo, gelet op alle maatregelen die al zijn en nog worden genomen.
Analyse van het rapport van Roel van Asselt over de rendementen van mbo'ers in het hbo, op het gebruik van good practices uit het verleden voor een aanpak MHBO16/20.
Invoering van een leenstelsel voor het hbo, en de mogelijke gevolgen voor het gaan doen van een studie door mbo'ers.
- Invoering van keuzedelen die voorbereidend zijn op het hbo (KVH's) en worden ingezet voor de vormgeving van doorlopende leerroutes (verwante doorstroom).
Nieuwe doorstroomregeling mbo-hbo, en de vormgeving van het toelatingsonderzoek bij een niet-verwante (scheve) doorstroom, mede in het licht van andere ontwikkelingen zoals het keuzedeel en de aanmeldingsprocedure.
- Gebruik van de 1 mei-regeling als het gaat om de instroom van mbo'ers – als een instrument binnen de regionale samenwerking.
- Invoering van de vakmanschapsroute vmbo-mbo-hbo, en de mogelijkheden die deze aanpak biedt als alternatief voor de route vmbo-havo-hbo.
- Inzet van de Associate degree in de beroepskolom, onder meer binnen zgn. regionale associate colleges als een verregaande vorm van regionale samenwerking mbo-hbo, gelet op recente ontwikkelingen die dit mogelijk gaan maken – met een duidelijke focus op de Ad als een instrument om te komen tot meer differentiatie.

Onderzocht zal nog worden of het volgende onderwerp een plek kan krijgen in het programma, wellicht te koppelen aan bovenstaande zaken:

- Mogelijkheden die een flexibilisering van het hoger onderwijs (deeltijd maar ook andere vormen) biedt voor de inbedding van mbo- en hbo-opleidingen in een nationale en een regionale

aanpak rond levenlang leren – mede gelet op de druk op gemeentes en regio's om meer betrokken te zijn bij jeugdzorg, werkgelegenheid voor jongeren en scholing.

Werkvormen...

De genoemde onderwerpen worden to-the-point in blokken van een half uur behandeld, in kleine groepen, om te bezien welke aspecten van een onderwerp zich lenen voor de komende samenwerking mbo-hbo, in een regionale setting. In twee aparte plenaire sessies gedurende de dag vindt de inventarisatie van de uitkomsten plaats (maar uiteraard kennen we voor alle groepen ook verslaggevers, voor een rapport).

... en de voorbereiding

Wezenlijk is dat er voorafgaande aan de DvdB door de deelnemers enig werk wordt verzet. Dat houdt het volgende in:

- We sturen ongeveer twee weken van tevoren achtergrondinformatie toe per onderwerp, dus per blok.
- Er vindt een week voor de DvdB een inventarisatie plaats met betrekking tot de vorming van de groepen per blok.
- Iedereen kan zich vervolgens voorbereiden op de onderwerpen en het specifieke aspect dat in de eigen groep aan de orde komt.

Uiteraard zullen we proberen de groepen zodanig samen te stellen dat een aspect van diverse kanten kan worden belicht, met een voorzitter die de rode draad van de discussie in goede banen leidt.

Programma

In grote lijnen kunt u het volgende programma verwachten:

09.00 – 09.45 uur	Ontvangst en registratie
09.45 – 10.00 uur	Opening en toelichting op het programma
10.00 – 10.20 uur	De traditionele 'Keiharde Kennis Kwis'
10.20 – 10.40 uur	Plenaire inleiding
10.40 – 11.10 uur	Blok 1
11.10 – 11.30 uur	Pauze
11.30 – 12.00 uur	Blok 2
12.00 – 12.30 uur	Rapportage uit de werkgroepen
12.30 – 13.00 uur	Lunch
13.00 - 13.20 uur	Plenaire inleiding
13.20 – 13.50 uur	Blok 3
13.50 – 14.20 uur	Blok 4
14.20 – 14.30 uur	Korte pauze
14.30 – 15.00 uur	Blok 5
15.00 – 15.30 uur	Rapportage uit de werkgroepen
15.30 – 15.40 uur	Presentatie projectplan MHBO1620
15.40 – 15.45 uur	Afsluiting

Aanmelding

U kunt zich, nog gewoon zonder enige verplichting, aanmelden voor deze DvdB op 10 oktober. Dat is mogelijk door een e-mail te sturen naar info@leido.nl onder vermelding van:

- Naam
- Instelling / organisatie
- Functie.

Praktische zaken

- Vrijdag 10 oktober van 09.45 tot 15.45 uur.
- Amersfoort-Schothorst, Disketteweg 11, gebouw Stichting Praktijkleren.
- Kosten voor deelname, inclusief documenten, catering en lunch: 120 euro, excl. btw.